

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

CZK/EUR ↘
25,365 -1,42 %

CZK/USD ↘
24,034 -1,42 %

PX ↗
1298,70 +0,07 %

DJI ↗
32354,91 +0,60 %

FTSE ↗
7347,66 +1,44 %

DAX ↗
13828,64 +2,17 %

BTC/USD ↘
30600 -1,00 %

Za Babiše bylo líp?

Nová kampaň ANO je výborná, míní experti. Hnutí s ní může bodovat i u voličů SPD nebo ČSSD.

Strana 5

Moravská Amazonie

Oblast soutoku řek Dyje a Morava národním parkem nejspíš nebude, couvají ministerstvo. A odborníci souhlasí.

Strana 6

Česko je opět v kurzu

Investovat v Česku chtějí výrobci baterií i podniky, které by rády nahradily dodavatele z Asie.

Strana 11

Speciální příloha
Hospodářských novin

Centrální banka

Úkol pro nového guvernéra ČNB Michla: nezvedat sazby

Vysoká inflace zmizí do dvou let. Slíbil to Aleš Michl poté, co byl prezidentem Milošem Zemanem jmenován guvernérem národní banky. Současně oznámil, že toto léto nebude navrhovat zvýšení sazeb.

Nový guvernéř Aleš Michl přebírá od prezidenta Miloše Zemana šestiletý mandát na vedení ČNB. Do guvernéřského křesla usedne 1. července. Foto: ČTK

Marek Miler,
Luděk Vainert
autori@hn.cz

Prezident Miloš Zeman se v následujících týdnech nejspíš chystá způsobit otočku v dosavadní politice České národní banky a zasadit se o to, aby úrokové sazby už dál nerostly. První krok k tomu udělal, když ve středu funkci guvernéra ČNB svěřil Aleši Michlovi, odpůrci současného zvyšování úroků. Prezident má do konce června navíc možnost do sedmičlenné bankovní rady jmenovat další tři osobnosti s podobným smýšlením a zvrátit poměr sil v instituci, která dělá klíčová rozhodnutí s dopady na celou českou ekonomiku.

Michl, bývalý novinář a někdejší poradce Andreje Babiše, funkci přebere po Jiřím Rusnokovi, jemuž ke konci června vyprší mandát. Už během ceremonie, na které Zeman svou volbu oznámil, česká měna oslabila až k 25,4 koruny za euro, nejslabší úroveň od březnového oslabení způsobeného válkou na Ukrajině. Přitom už v pátek, kdy se o Michlovi jako o guvernérovi začalo mluvit s větší jistotou, ztratila koruna přes 40 haléřů. Odráží to očekávání, že pod jeho vedením se obměněná bankovní rada nebude pouštět do dalšího zvyšování sazeb, i kdyby experti banky spočítali, že je to třeba pro zkrácení inflace. Michl v proslovu k prezidentovi slíbil, že hned na prvním měnovém zasedání v roli guvernéra navrhne sazby neměnit. Také řekl, že inflace se k inflačnímu cíli ČNB – dvěma procentům – vrátí do dvou let.

Otázka složení rady je o to důležitější, že Česko prochází vlnou zdražování, které tu nebylo od 90. let. A boj s růstem cen je jedním z nejdůležitějších úkolů centrálních bankéřů. V dubnu míra inflace vzrostla na 14,2 procenta a zdražování ohrožuje nejen sociálně slabé, ale i střední třídu a její úspory. Ekonomové, akademici a zástupci průmyslu se přou, nakolik je inflace způsobená hlavně dovezenými cenami energií a komodit, tedy faktory, proti kterým jsou vyšší sazby už neúčinné. Většina členů bankovní rady dosud zastávala názor, že podstatným faktorem je také domácí poptávka, podpořená růstem mezd a utrácením minulé vlády, a že je tedy správné sazby zvyšovat. Proti byli v radě v posledních měsících jen Michl a Oldřich Dědek.

ČNB za necelý rok zvedla svoji klíčovou úrokovou sazbu, od které se odvíjejí ostatní úro-

kové sazby, už po osmé, naposledy před týdnem. Nyní je takzvaná dvoutýdenní repo sazba na 5,75 procenta. Rusnok řekl po tomto posledním zvýšení, že může jít ještě nahoru. Další měnové zasedání bankovní rady, poslední s Rusnokem v čele centrální banky, je 22. června.

Centrální bankéři mají zodpovědnost za inflaci danou zákonem. Hlavním nástrojem je zvyšování sazeb, které zhoršuje firmám přístup k úvěrům na provoz a investice a také domácnosti méně utrácí. Tím se s odstupem nejméně roku ekonomická aktivita brzdí a tlak na růst mezd a spotřebitelských cen je slabší.

Někteří zástupci podnikatelské sféry změnu ve vedení ČNB vítají. Ředitelka Asociace malých a středních podniků Eva Svobodová pro ČTK uvedla, že dosavadní zvyšování sazeb firmy vnímají jako ránu pod pás, která jen zvýšila jejich náklady, brzdou inflace se však nestala. Ekonom J&T Banky Petr Sklenář však upozorňuje, že nyní firmy ani tak netrápí drahé peníze, ale růst cen. „Mají problém hlavně s růstem cen vstupů a nedostatkem pracovních sil,“ říká.

Zeman zatím neoznámil, zda prodlouží mandát v bankovní radě dvěma stávajícím radním, kterým šestileté období nyní také končí – Tomáši Nidetzkému a Vojtěchu Bendovi. Také jméno sedmého radního, který do vedení má brzy nastoupit, veřejnosti nesdělil.

Hlavní ekonom Patria Finance Jan Bureš napsal, že je „pravděpodobné, že prezident může dodat novému guvernérovi do bankovní rady i další holubičí hlasy“ – tedy osobnosti, které nebudou pro zvyšování úrokových sazeb. „Pokud by bankovní rada skutečně explicitně vylučovala další růst sazeb, může to být cítit na české koruně. ČNB se může – podobně jako v minulosti centrální banky v Polsku nebo Maďarsku – pro trhy stávat méně kredibilním partnerem,“ dodal. Většina ekonomů oslovených HN se ale k volbě Michla nechtěla na záznam vyjadřovat, protože ČNB reguluje banky, ve kterých pracují.

Michl v minulosti působil jako ekonom v Raiffeisenbank a byl externím poradcem bývalého premiéra Andreje Babiše (ANO). Už od nástupu do bankovní rady na konci roku 2018 je s ním spojena řada kontroverzí. Nejprve sklízel kritiku za to, že váhal s odchodem z investičního fondu Quant, který spoluzakládal, což podle některých ekonomů vzbuzovalo podezření na konflikt zájmů. Později svůj podíl převedl do svěrenského fondu. Také podle kritiků funkci využíval ke zviditelnění, například porušoval pravidla a vyjadřoval se k měnové politice i v době, kdy to ČNB zakazuje. Už jako centrální bankéř navíc připravoval podklady pro Babiše, což je v rozporu s požadavkem nezávislosti, která je na bankovní radu kladena. Také kritizoval poměry v samotné ČNB, což jeho kolegové vnímali jako nelояalitu.

Komentář, strana 14